

VALAH ÎN OGLINDA PERSONALITĂȚILOR EUROPENE

Fondatorul (dimpreună cu Pandelie Olteanu, Vasile Boroneanț, Nicolae Țicleanu și alții) al sesiunilor GETICA, din cadrul Universității din București - sesiuni în care s-a profesat un tip special de hermeneutică a spațiului și antichității noastre. În "vetustissima Europa".

Căutat pentru elocință, înfricoșător în abordările critice, adorat de adversari. Dar "se vor ierta toate pentru Înviere" - după cum se spune în Noaptea Sfântă.

În lungul Creației, și-a menținut impecabilă acea *linie de hara* a prospectărilor sale.

Acolo unde istoria oficială se manifestă cu o parcimonie tragică, Gabriel Gheorghe trage de nodurile de veacuri care s-au etalat peste imaginarul românesc, din chiar momentul în care istoria noastră s-a pus, și ea, de-a curmezișul altora. Vom afla Adevărul, cândva.

Dacă extragem, de la Constantin Brăiloiu, acel concept de "voix antérieure" (studiu apărut într-o Enciclopedie europeană, în interbelic), Gabriel Gheorghe are în vedere tocmai *acel* timp subtilizat și difuzat în "vocea anterioară" - timp în care *s-a trăit, și înainte* de Scriere.

S-a aplecat asupra limbii române, asupra normelor și laboratorului fonetic, cu acrvia unui Neînvinș. Cu un fast desăvârșit, a defrișat Paremia, în câmp cultural românesc și comparativ cu "proverbele lumii romanice" (1).

Este o emblemă, este din tezaurul național: de la hărți, până la idei, expresii, umbre și nostalgii.

În vastitatea vieții, a cunoscut oameni care l-au marcat dar au și fost marcați de personalitatea Gabriel Gheorghe (fie și în postumitatea lor - cu trimitere la studiul bazat pe memoria exhaustivă Petre Țuțea).

A cunoscut carcera, a cunoscut gustul dulce al eliberării de după.

El - Avatarul a trăit paradoxul. Dinspre acea teribilă "estetică a oralității". Căci, în vastitatea vieții sale, au fost de toate: carceră, Petre Țuțea, poezie, istorie, traduceri din Kipling și din literaturile clasice.

La ora filologilor, viața sa intersectează toate lumile, cu o privire de vultur care ține, sub amplitudinea aripilor, ideea și zborul, harta nedescifrată a antichității noastre, "vocea anterioară", pe care o tălmăcește în sursele ulterioare, ca nimeni altul.

Pentru "Valah" (2), pentru a-i găsi o așezare, a coborât în tunele temporale imposibile. "Valah" este o definiție a eforturilor, e o carte de vizită pentru autor și pentru contextul dacologic, spre care efortul său euristic se direcționează. "Am pornit de la cunoscut spre necunoscut" - spune, în *Generalități*, Domnia Sa. Cu toate acestea, "O primă constatare a fost aceea că, deși s-a scris mult despre *Valah*,

